

Susanna
Tamaro

Rüzgâr
Ne Diyor

SUSANNA TAMARO
RÜZGÂR NE DİYOR

Fuori, Susanna Tamaro

© 2005, Can Sanat Yayınları A.Ş.

Bu eserin Türkçe yayın hakları Akcalı Telif Hakları Ajansı aracılığıyla alınmıştır.

Tüm hakları saklıdır. Tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

1. basım: 2005

7. basım: Temmuz 2017, İstanbul

Bu kitabın 7. baskısı 500 adet yapılmıştır.

Editör: Seçkin Selvi

Düzeltili: Melike Şentekin

Mizanpaj: Bahar Kuru Yerek

Kapak tasarımı: Utku Lomlu / Lom Creative (www.lom.com.tr)

Kapak baskı: Azra Matbaası

Litros Yolu 2. Matbaacılar Sitesi D Blok 3. Kat No: 3-2

Topkapı-Zeytinburnu, İstanbul

Sertifika No: 27857

İç baskı ve cilt: Arı Matbaası

Davutpaşa Cad. Emintaş Kâzım Dinçol San. Sit. No: 81/39,

Topkapı, İstanbul

Sertifika No: 31900

ISBN 978-975-07-3561-5

CAN SANAT YAYINLARI

YAPIM VE DAĞITIM TİCARET VE SANAYİ A.Ş.

Hayriye Caddesi No: 2, 34430 Galatasaray, İstanbul

Telefon: (0212) 252 56 75 / 252 59 88 / 252 59 89 Faks: (0212) 252 72 33

canyayinlari.com/9789750735615

yayinevi@canyayinlari.com

Sertifika No: 31730

SUSANNA TAMARO
RÜZGÂR NE DİYOR

ÖYKÜ

İtalyanca aslından çeviren

Eren Cendey

♥can

Susanna Tamaro'nun Can Yayınları'ndaki diğer kitapları:

Yüreğinin Götürdüğü Yere Git, 1995

Tek Ses İçin, 1996

Anima Mundi, 1997

Yanıtla Beni, 2001

Aklı Bir Karış Havada, 2002

Yüreğimin Sesini Dinle, 2006

Luisito, 2009

Sessizlik Bir Erdemdir, 2011

Sonsuza Kadar, 2011

Var Olan Ada, 2012

Her Melek Korkunçtur, 2013

Kökler, Yollar ve Yitik Benler, 2014

Düşünen Bir Yürek, 2016

SUSANNA TAMARO, 1957'de Trieste'de doğdu. Zor bir çocukluk dönemi geçirdi. 1976'da, 18 yaşındayken Friuli'de tanık olduğu deprem ve 25 yaşındayken geçirdiği ölümcül hastalık, Tamaro'da derin izler bıraktı. Yazmaya 27 yaşında başlayan Tamaro'nun edebiyat dünyasında tanındığı ilk eseri, *Tek Ses İçin* adlı öykü kitabı oldu. İlk kez 1994'te yayımlanan *Yüreğinin Götürdüğü Yere Git* adlı romanı, aylarca liste başı oldu, birçok dile çevrildi, yazarı büyük üne kavuşturdu ve 1995'te be-yazperdeye uyarlandı. Tamaro, *Aklı Bir Karış Havada* ve *Anima Mundi* adlı romanları ve *Yanıtla Beni*, *Rüzgâr Ne Diyor* adlı öykü kitaplarının ardından, 2005'te *Her Sözcük Bir Tohumdur* adlı deneme kitabını yayımladı. 2006'da *Yüreğinin Götürdüğü Yere Git*'in devamı niteliğindeki *Yüreğimin Sesini Dinle*, 2011'de *Sonsuza Kadar* çıktı. Onu yine 2011'de *Var Olan Ada* izledi. Tamaro, 2013 yılında iki esere daha imzasını attı: *Her Melek Korkunçtur* ve *Via Crucis: Meditazioni e preghiere*. 2014'te *Kökler, Yollar ve Yitik Benler*, 2015'te *Düşünen Bir Yürek* yayımlandı. Yazar, çok sevdiği kedileri ve köpeğiyle birlikte Orvieto yakınlarında bulunan Poirano'daki evinde yaşamaktadır.

EREN CENDEY, İtalyan Lisesi ve İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Felsefe Bölümü'nü bitirdi. Susanna Tamaro'nun bütün kitaplarının yanı sıra Italo Calvino, Cesare Pavese, Valerio Massimo Manfredi, Roberto Calasso, Dino Buzzati, Marlo Morgan, Daria Bignardi, Margaret Mazzantini ve Umberto Eco gibi yazarların pek çok eserini Türkçeye kazandırdı.

İçindekiler

Rüzgâr Ne Diyor	11
Salvacion	35
Gökyüzünden	55
Kim Takar... ..	83

RÜZGÂR NE DİYOR

Nabila karanlıktan korkmadan yaşayabildiği tek bir gün bile anımsamıyordu. Kardeşleri onunla bu konuda hep alay etmişlerdi; karanlık çökmeye başlayınca arkadan yaklaşp ya kolunu ya omzunu çimdiklerler ya bir köşeye gizlenip yabani kediler gibi miyavlarlar ve sonunda, “İşte canavar, işte seni dişleri arasında kum gibi öğütecek olan şeytan burada!” diye bağırarak onu korkuturlardı.

Nabila bu şakalara hiçbir zaman gülemedi; her zaman korkuyla çığlık atıp karanlıkta katıla katıla ağladı.

Beş yaşındayken böyleydi, on yaşına geldiğinde de hiçbir şey değişmedi.

On iki yaşına basınca, annesi onu alıp köyün bu tür konularda deneyimi olan yaşlı akıl hocasına götürdü.

Yaşlı kadın, doğum ânından başlayarak olan biten her şeyi öğrenmek istedi: Doğum gündüz mü gece mi olmuştu? Sancılar sırasında acayip bir ses duymuş muydu? Odaya yarasa ya da benzeri bir hayvan girmiş miydi? Bebek üzerinde gömleği ile mi doğmuştu? Kılılı mıydı? Ve en sonunda yaşlı kadın ellerini kızın başının çevresine koymuş ve şöyle demişti: “Evlendiği zaman her şey geçecektir.”

Annesi akşam olunca onu karşısına almış ve, “Gör-

dün mü bak?” demişti. “Hiçbir şey yok; gündüz neyse akşam da o var. Sadece artık görünmez oldular.”

Nabila bunu kabullenmiş ve uyuyakalmıştı.

Saat üç olduğunda sızırarak uyanmıştı. Onlar gene oradaydılar, renkli giysileriyle hasır yaygının çevresinde dans ediyorlardı.

Şehvetli bir ses tonuyla, “Nabila,” diye kulağına fısıldıyorlardı, “zavallı aptalcık; bizden kurtulabileceğine nasıl da inandın?” Sonra kahkahalarla güldüler, gülerken yabani domuzlar gibi sesler çıkartıyorlardı.

Nabila karanlıktan değil, karanlığın içinde bulunan cinlerden korktuğunu kimselere söyleyememişti. Neredeyse her gece gelip onu buluyorlar, pek çok kötü söz söylüyorlardı.

Ama küçük bir kızın cinleri görmesi hayırlı sayılmayacağı için bunu kimseye anlatamamıştı.

Bir keresinde büyükannesi ona cinlerin her şeyin içinde yaşadıklarını anlatmıştı. Su cini, çanak cini, masanın yapılmış olduğu tahta cini vardı. Her şeyin iki cini vardı; biri iyi, biri kötüydü. Birini değil de ötekini çağırmak, şükran duymak ya da karşı çıkmak bizim elimizdeydi. Nabila iyi cinleri hiç görmemişti; her gece gözlemini yummadan uzun uzun onları çağırıyordu ama asla başarılı olamıyordu.

Gelmediklerine göre, diye düşünüyordu bunun üzerine, demek ki benim içimde hiçbir iyi cin yok; ya doğum ânımda yok oldu ya da ona bir kötülük yapmamış olmama karşın beni terk edip uzaklara gitti.

Nabila on yedi yaşında evlenmişti. Düğünle birlikte yaşlı kadının dediği gibi, cinler de çekip gitmişlerdi.

Üç yıl sonra Raj doğmuştu. Doğum beklenenden çok önce, bir gece vakti olmuştu. O gece Tiru evde değildi. Ebe ona bebeği gösterir göstermez Nabila onun arkasında yeşilimsi bir gölge gördüğünü hissetmişti; dalgalar

arasında oynayan bir denizanasını andıran gölge sonradan yok olmuştu.

İlk üç yıl huzurlu geçmişti. Bebek güzel güzel büyüyor, her şeyiyle babasına benziyordu, annesinden aldığı hiçbir özelliği yoktu. En azından Nabila öyle sanıyordu.

Tiru'nun ortadan kaybolduğu geceye kadar.

O gece Raj uyanmış ve gözlerini fal taşı gibi açarak haykırmaya başlamıştı. Şimdi neyin annesine çektiği belli olmuştu: gecelerden ve cinlerden korkması.

Nabila, Tiru'nun öldürülmüş olduğunu iki gün sonra öğrenmişti. Şafaktan önce biri gelip kapısına yabani bir domuzun kesik kafasını atmıştı. Günler boyunca ormanda onun bedenini aramış, ama bulamamıştı.

Bir hafta sonra cenaze töreni yapılmıştı ve Nabila resmen dul kalmıştı; artık pek çok şehitten birinin yürekli ve güçlü karısıydı o. Raj'ın gözleri daha büyük ve daha beyaz olmuştu; çocuk sanki bakışlarıyla başka bir dünyaya gidermiş gibi hep karşıya bakıyordu.

Bir öğleden sonra, havada yoğun bir tarçın kokusunun duyulduğu, ormandaki hayvanların günbatımı şamatasına başladığı saatlerde Nabila oğlunu sokak kapısının önünde buldu. Büyük adam gibi dirseklerini dizlerine dayamış oturuyordu. Nabila hafifçe omzuna dokunduğunda arkasına bile bakmadan usulca konuştu: "Baban nerede? Onu çağırıyorum, neden gelmiyor?"

Nabila oğlundan çekiniyordu, onun zihninden geçen her şeyi anlayamıyordu. Merdivende yanına oturup ona sarıldı.

Yavaşça, "Baban artık yanımıza dönemez," dedi. "Öldü."

"Öldü ne demek?"

"Çok uzaklara gitti demek."

"Uzaklara, nereye?"

Nabila bir an sustuktan sonra konuşmayı sürdürdü:

“Büyükannenin de gittiği yere. Orası bizim göremediğimiz harika bir yer; bir ucundan ötekine koşabileceğin ve her zaman mutlu olabileceğin büyük bir ova. Orada meyve ağaçları, hayvanlar, serin ırmaklar var; hava her zaman ılık ve hiçbir zaman muson yağmurları yağmıyor.”

“Peki, bizi neden yanına almadı?”

Nabila onu hemen yanıtlamadı.

“Bir gün biz de gideceğiz oraya.”

“Neden şimdi gitmiyoruz?”

“Çünkü önce yapacak çok işimiz var. Sen okula gitmelisin, büyümelisin.”

Bir ayağını toprağa sürten Raj, “Ben ölü olmak istiyorum,” dedi.

“Ben de,” demek isterdi Nabila. Oysa ancak şunu söyleyebildi: “Buna biz karar veremeyiz. Ne baban ne de büyükannen kendisi karar verdi.”

“Kim karar veriyor peki?”

O anda arkalarından hafif bir esinti yükselerek ormanın nemli ve sıcak kokusunu getirdi; evin önündeki hindistancevizi ağacının tepesi sallanmaya başladı.

“Rüzgârı duyuyor musun?”

Raj, havayı koklayan bir hayvan gibi başını yukarı kaldırdı. “Duyuyorum.”

“Rüzgâr bir dalga gibidir. Büyük ovayla aramızda rüzgâr var; ölmüş olanların sözlerini bize taşıyan odur.”

“Babam rüzgârın diliyle mi konuşuyor?”

“Baban, büyükannen, gözlerimizin önünde olmayan herkes.”

“Bizi görüyorlar mı?”

“Görüyorlar ve bizimle konuşuyorlar.”

Raj annesinin gözlerine bakmadan, “Ama ben bir şey duymuyorum,” dedi.

Bunun üzerine Nabila oğlunun üzerine eğilip yavaşça yüzüne üfledi. “Ne diyor rüzgâr?”

Çocuk omuzlarını kaldırdı. Annesi yeniden üfledi.

Raj ürkekçe, “Bir şey söylüyor mu?” diye sordu.

“Şöyle diyor,” dedi annesi. “Korkma Raj çünkü seninleyim. Büyümeli ve benim gibi güçlü ve cesur olmalısın.”

Raj, “Babam cesur muydu?” diye sordu.

“Yavruları olan bir kaplandan daha cesurdu.”

“Ya sen?”

Nabila sessizce durdu, sonra oğlunun gözlerinin üzerine bir daha üfledi.

“Rüzgâr ne diyor?” diye sordu Raj.

“Rüzgâr geç olduğunu ve uyuman gerektiğini söylüyor.”

Onları Avrupa’ya götürecek olan geminin ambarında gizlice yolculuk yaparlarken Nabila oğlunun aylar öncesi sorduğu soruya bir yanıt bulmaya çalışıyordu.

Ülkesini terk etmek cesurca bir davranış mıydı? Yoksa bu ödleklikten, kalleşlikten başka bir şey değil miydi?

Bu soruya her sefer değişik bir yanıt veriyordu. Sabah uyanır uyanmaz kendi kendine şöyle diyordu: Bu cesurca bir davranış, çünkü insanın yerleşmek üzere tek başına ve dört yaşında bir çocukla hiç tanımadığı bir ülkeye gitmeye karar vermesi yüreklilik ister. Ama öğleye doğru ödleklik ettiğini düşünmeye başlıyordu. Cesaret demek, ülkesinde kalmak ve halkın kurtuluşu için kocasının ve öteki Tamillerin giriştiği mücadeleyi sürdürmek demektir. Ama dul bir kadın, hele bir de küçük bir çocuğu varsa, ne yapabilirdi ki? Hayır, hayır, gitmek en doğru seçimdi. Peki o zaman –diyordu hemen bir ses– haklı olduğuna bu kadar inanıyorsan neden yola çıkacağından kimseyi haberdar etmedin? Sonra kendi kendine, çünkü hiç akrabam kalmadı, diye yanıt veriyordu. Ama bu yanıtı verirken bile bunun bütünüyle doğru olmadığını biliyordu.

Bu kitaptaki öykülerin kahramanları, gazetelerin birinci sayfalarında pek ender yer alan, çoğunlukla da üçüncü sayfa haberi olarak kalan olayların kahramanları. Ya kaçak mülteci taşıyan teknelerdeki acı sonlarla, ya nedeni anlaşılmayan cinayetlerle ya da özelemleri peşinde yoldan çıkanlarla ilgili öyküler. Gazetelerde o haberleri okur geçeriz de, o kişilerin gerçek öyküleri ne bize yansıtılır ne de biz merak ederiz. Susanna Tamaro, haberlerde üçüncü şahıs olarak aktarılan, çoğu üçüncü dünya ülkelerinden gelme kişileri, birinci ağızdan, duygulara, düşünelere, hayallere, özelemlere bürüyerek, üç boyutlu kahramanlar yaratıyor *Rüzgâr Ne Diyor*'daki öykülerinde. Olayları, egemen ülkelerin egemen güçlerinin gözüyle değil de onları yaşayanların ağızından dinlemeye ne dersiniz?

